

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-06-18

Diarienummer

Handläggare

Lina Stegemann, Annelie Kärrman, Rickard Alsterberg

E-post: lina.stegemann@grundskola.goteborg.se

Ekonomisk uppföljning till och med maj 2024

Förslag till beslut

I grundskolenämnden

1. Grundskolenämnden antecknar den ekonomiska uppföljningen till och med maj 2024.
2. Grundskolenämnden godkänner att över- och underskottshantering återinförs enligt nämndens regler för god ekonomisk hushållning.

Sammanfattning

I denna rapport följer förvaltningen upp kostnadsutvecklingen med utgångspunkt från redovisningen till och med maj månad. Avsikten är att bedöma om budgeten, som grundskolenämnden fastställde i december 2023, är i balans.

Den 3 juni 2024 beslutade förvaltningsrätten att det överklagade beslutet i den del som avser verkställighet av de 90 miljoner kronorna i kompensation för ökade pensionskostnader inte ska gälla i avvaktan på att målet avgörs (inhibition).

Förvaltningen lyfter i rapporten risker och konsekvenser kopplade till förvaltningsrättens beslut om att nämnden inte får betala ut kompletterande budget avsedd för att täcka ökade pensionskostnader.

Avstämning mot kommunbidragsram

Belopp i mnkr	Utfall tom maj	Aktuell budget tom maj	Avvikelse mot budget	Aktuell budget helår 2024	Helårsprognos 2024
Nettokostnad	-4 440	-4 431	-9	-10 030	-10 031
Kommunbidrag*	4 179	4 179	0	10 030	10 030
Kommuninterna bidrag	40	0	44	0	5
Resultat	-217	-252	35	0	4

Fotnot *Inklusive kompletteringsbudget på 41,5 mnkr tom maj samt 99,5 mnkr i budget helår.

Resultat per maj

Grundskoleförvaltningen har för perioden januari-maj ett resultat på 35 mnkr jämfört med periodiserad budget för aktuell period. Det är en försämring på 25 mnkr jämfört med resultatet i april.

Förvaltningens utbildningsområden redovisar ett resultat på -5,7 mnkr för perioden, vilket är en försämring med 7,2 mnkr jämfört med april. I resultatet finns inte kompletteringsbudgeten, avsedd för att täcka ökade pensionskostnader, med på grund av att förvaltningen har exkluderat dessa medel genom uppbokning till balansräkning, i avvaktan på förvaltningsrättens avgörande.

Till och med maj har 42 av 75 skolområden ett positivt resultat eller en ekonomi i balans på totalt 26 mnkr. 33 skolområden har ett negativt resultat på sammanlagt -34 mnkr, av dessa har 15 skolområden en avvikelse större än 0,8 mnkr.

Förvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar till och med maj ett positivt resultat på 40,5 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av vakanta tjänster samt uppdrag som ej påbörjats.

Prognos per maj

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per maj på 4 mnkr för helåret 2024, vilket motsvarar underskottet från 2023.

Utbildningsområdenas prognos innan förvaltningsrättens beslut

Utbildningsområdena lämnar en helårsprognos på 60,2 mnkr och har därmed sammantaget en ekonomi i balans. I utbildningsområdenas prognos finns 77 mnkr av kommunfullmäktiges kompletteringsbudget inräknad som är avsedd att täcka ökade pensionskostnader. Endast 11 av 75 skolområden har en negativ årsprognos, främst på grund av kompletteringsbudgeten. Den positiva prognosen indikerar att flera skolområden är avvaktande med att genomföra insatser under hösten.

Justerad prognos efter förvaltningsrättens beslut

Förvaltningsrättens beslut om att nämnden inte får betala ut 90 mnkr i kompletteringsbudget innan domstolen har avgjort målet meddelades efter att skolområdena färdigställt sina prognoser. Prognosen har därför justerats på förvaltningscentral nivå utifrån antagandet om att den kompletterande budgeten kommer att användas under året. Justeringen innebär att förvaltningens avdelningar och förvaltningsövergripande budget, exklusive skolområden, lämnar en helårsprognos på -56,2 mnkr. Därmed lämnar förvaltningen som helhet helårsprognos på 4 mnkr.

Risk och konsekvensanalys utifrån förvaltningsrättens beslut

Utifrån förvaltningsrättens beslut kan inte kompletterande budget avsedd för att täcka ökade pensionskostnader fördelas ut till skolområdena. Under nästkommande prognos i augusti kommer skolområdena behöva justera sina prognoser.

Om skolområdena inte kan nyttja kompletteringsbudgeten under året ökar antalet som har en negativ prognos med ytterligare cirka 20-30 skolområden. Att inte kompletteringsbudgeten fördelas till de kommunala skolorna innebär bland annat att flera av förvaltningens skolor behöver upprätta åtgärdsplaner i enlighet med nämndens ekonomistyrningsregler, i syfte att nå en ekonomi i balans. Detta innebär bland annat att bemanningen behöver anpassas. Uppskattningsvis handlar det om cirka 150 tjänster som inte kommer att kunna tillsättas, återbesättas eller som sätts i omställning. Således ser

förvaltningen en risk på årsprognosen motsvarande 20-30 mnkr om dessa tjänster är bemannade under höstterminen.

De skolor som trots utebliven kompletteringsbudget enligt prognos har en ekonomi i balans kommer inte heller kunna vidta kvalitetshöjande insatser som syftar till att elever ska klara kunskapsmålen. Såväl arbetsmiljön som studieron för skolornas elever kommer att påverkas när färre vuxna kommer att dela skolans uppdrag. En utebliven kompletteringsbudget innebär vidare att utmaningar med att säkerställa elevers behov av särskilt stöd ökar, vilket kommer att påverka skolornas elever negativt. Till följd av den osäkerhet som nu råder och att medarbetare kan tvingas sluta kan även innebära att arbetsmiljön för skolornas medarbetare påverkas.

Ryckigheten i ekonomisk styrning och planering kommer få direkt inverkan på verksamhetens kompetensförsörjning och då särskilt avseende skolledare och lärare. Den långsiktiga planeringen i organisationen kommer också att påverkas i negativ riktning då grundskoleförvaltningen arbetar med ettårs-budgetar och då frågan skapar en osäkerhet i verksamheten där den inte kan planera utifrån att den kommer att få tillgång till kompletteringsbudgeten.

Vid en utdragen domstolsprocess finns risk att pengar inte fördelas till förvaltningens skolor under 2024. Likväl kan ett sent besked om tilldelning av kompletterande budget under 2024 vara problematiskt för verksamheten eftersom medlen riskerar att inte hinna användas och därför inte får avsedd effekt.

Återgång regler för god ekonomisk hushållning

Enligt grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning får enheter som omfattas av nämndens resursfördelningsmodell bära med sig över- och underskott under en treårsperiod. Enligt reglerna gäller detta endast om förvaltningen som helhet har en ekonomi i balans. Grundskoleförvaltningens helårsresultat för 2023 hade en negativ avvikelse på -4 mnkr varav utbildningsområdenas resultat var på -72 mnkr. I budgethandlingen för 2024 fattades beslut om särskild hanteringsordning (diarienummer N609-4635/23) om att inget upparbetat överskott skulle betalas ut under 2024. Under 2024 har förutsättningarna förändrats och grundskoleförvaltningen lämnar per maj en positiv årsprognos på 4 mnkr. Förvaltningen som helhet har nu en ekonomi i balans och grundskolenämndens regler om att bära med sig över- och underskott under en treårsperiod föreslås åter börja gälla. Till följd av det ekonomiska läget föreslår även förvaltningen att tidigare upparbetade överskott betalas ut till skolområdena under hösten 2024.

Bilagor

1. Resultat och prognos per maj

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Ulrica Johansson
Avdelningschef